

REGULAMIN SĄDÓW HACERSKICH ZHP

(uchwalony w dniu 7 sierpnia 2019r. ze zmianami uchwalonymi w dniu 19 września 2021r.)

Rozdział 1

USTRÓJ, WŁAŚCIWOŚCI I KOMPETENCJE SĄDÓW HARCERSKICH

§ 1

1. Sądami harcerskimi są sądy harcerskie hufców, sądy harcerskie chorągwi oraz Naczelny Sąd Harcerski ZHP (NSH ZHP).
2. Postępowanie przed sądami harcerskimi jest prowadzone na podstawie przepisów Statutu ZHP i niniejszego Regulaminu.

§ 2

1. Sądy harcerskie mają charakter sądów koleżeńskich.
2. Sądy harcerskie są niezależne, a członkowie sądów harcerskich niezawiśli w orzekaniu.
3. Sądy orzekają na podstawie przekonania opartego na ocenie ujawnionych w toku postępowania dowodów, kierując się określonymi w Statucie ZHP celami działania oraz wartościami wychowawczymi ZHP, innymi przepisami Statutu ZHP, uchwałami i decyzjami władz ZHP, zasadami harcerskiego wychowania, normami postępowania instruktorskiego oraz doświadczeniem życiowym członków sądów.
4. W sprawach, w których nie zarzuca się rażącego naruszenia przepisów Statutu ZHP, uchwał i decyzji władz ZHP oraz zasad harcerskiego wychowania, sądy podejmują działania skłaniające strony do poszukiwania ugodowego sposobu rozstrzygnięcia sprawy.

§ 3

1. Sądy harcerskie prowadzą:
  - 1) postępowania ugodowe w przypadku sporów pomiędzy instruktorami;
  - 2) postępowania dyscyplinarne - rozpatrując wnioski o ukaranie w sprawach dotyczących naruszenia Statutu ZHP, uchwał lub decyzji władz ZHP przez instruktorów lub członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie oraz odwołania od orzeczeń sądów w tych sprawach;
  - 3) postępowania odwoławcze, rozpatrując odwołania od decyzji:
    - a) o ukaraniu - podjętych przez komendantów hufców, komendantów chorągwi lub Naczelnika ZHP,
    - b) o zawieszeniu instruktorów lub członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP,
    - c) w sprawie zaliczenia służby instruktorskiej,
    - d) w sprawie skreślenia z listy członków ZHP instruktorów lub członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie, po uprzednim rozpatrzeniu odwołania odpowiednio przez komendanta chorągwi, Naczelnika ZHP albo Główną Kwaterę ZHP.

2. Sądy prowadzą postępowania dyscyplinarne także w sytuacji, gdy od momentu popełnienia przewinienia do momentu wydania orzeczenia ustało członkostwo obwinionego w ZHP.
3. Naczelny Sąd Harcerski ZHP ponadto:
  - 1) dokonuje, w drodze uchwały, wykładni Statutu ZHP;
  - 2) uchwała Regulamin sądów harcerskich ZHP.

§ 4

1. Postępowanie ugodowe jest prowadzone przez sąd w składzie jednoosobowym.
2. Postępowanie dyscyplinarne i odwoławcze jest prowadzone przez sąd w trzysobowym zespole orzekającym.

§ 5

1. Sąd harcerski hufca jest właściwy do:
  - 1) prowadzenia postępowania ugodowego, jeśli osobą wskazaną przez wnioskodawcę, jako strona postępowania, jest instruktor albo członek ZHP pełniący funkcję instruktorską, mający przydział służbowy do tego hufca i nie pełniący funkcji we władzach ZHP;
  - 2) rozpatrzenia, jako sąd pierwszej instancji, wniosku o ukaranie obwinionego mającego przydział służbowy do tego hufca, jeżeli nie pełni on funkcji we władzach ZHP;
  - 3) rozpatrzenia odwołania od decyzji o:
    - a) ukaraniu,
    - b) zawieszeniu w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP - podjętej przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP wobec instruktora albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską, mającego przydział służbowy do tego hufca, jeżeli nie pełni on funkcji we władzach ZHP;
  - 4) rozpatrzenia odwołania od decyzji komendanta tego hufca w sprawie:
    - a) zaliczenia służby instruktorskiej,
    - b) skreślenia instruktora albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską z listy członków ZHP.
2. Jeżeli w hufcu nie został wybrany sąd harcerski, sprawy wymienione w ust. 1 rozpatruje sąd harcerski chorągwi. W takich wypadkach stosuje się przepisy niniejszego Regulaminu dotyczące postępowania przed sądem harcerskim hufca.
3. Sąd harcerski chorągwi jest właściwy do:
  - 1) prowadzenia postępowania ugodowego, jeśli osobą wskazaną przez wnioskodawcę, jako strona postępowania, jest instruktor albo członek ZHP pełniący funkcję instruktorską, mający przydział służbowy do komendy tej chorągwi lub jednostki przez nią powołanej lub członek władz hufca należącego do tej chorągwi i nie pełniący funkcji we władzach chorągwi oraz władzach naczelnych ZHP;

- 2) rozpatrzenia, jako sąd pierwszej instancji, wniosku o ukaranie obwinionego mającego przydział służbowy do komendy tej chorągwi lub jednostki przez nią powołanej lub będącego członkiem władz hufca należącego do tej chorągwi, jeżeli nie pełni on funkcji we władzach chorągwi oraz władzach naczelnych ZHP;
  - 3) rozpatrzenia odwołania od decyzji o:
    - a) ukaraniu,
    - b) zawieszeniu w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP - podjętej odpowiednio przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP wobec instruktora albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską, mającego przydział służbowy do komendy tej chorągwi lub jednostki przez nią powołanej lub wobec członka władz hufca należącego do tej chorągwi, jeżeli nie pełni on funkcji we władzach chorągwi oraz władzach naczelnych ZHP;
  - 4) rozpatrzenia odwołania od decyzji komendanta tej chorągwi w sprawie:
    - a) zaliczenia służby instruktorskiej,
    - b) skreślenia instruktora albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską z listy członków ZHP.
4. NSH ZHP jest właściwy do:
- 1) prowadzenia postępowania ugodowego, jeśli osobą wskazaną przez wnioskodawcę, jako stroną postępowania, jest instruktor albo członek ZHP pełniący funkcję instruktorską i mający przydział służbowy do Głównej Kwatery ZHP lub jednostki przez nią powołanej, członek władz chorągwi lub członek władz naczelnych ZHP;
  - 2) rozpatrzenia, jako sąd pierwszej instancji, wniosku o ukaranie obwinionego, mającego przydział służbowy do Głównej Kwatery ZHP lub jednostki przez nią powołanej, będącego członkiem władz chorągwi lub członkiem władz naczelnych ZHP;
  - 3) rozpatrzenia odwołania od decyzji o:
    - a) ukaraniu,
    - b) zawieszeniu w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP - podjętej odpowiednio przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP wobec instruktora albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską, mającego przydział służbowy do Głównej Kwatery ZHP lub jednostki przez nią powołanej, członka władz chorągwi lub członka władz naczelnych ZHP;
  - 4) rozpatrzenia odwołania od decyzji Naczelnika ZHP w sprawie:
    - a) zaliczenia służby instruktorskiej,
    - b) skreślenia instruktora albo członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską z listy członków ZHP.

§ 6

1. O właściwości sądu harcerskiego decyduje przydział służbowy oraz ewentualne pełnienie funkcji we władzach ZHP:

- 1) osoby wskazanej we wniosku o przeprowadzenie postępowania ugodowego – w dniu skierowania tego wniosku;
  - 2) obwinionego - w dniu popełnienia zarzucanego przewinienia, a w przypadku gdy przewinienie popełniano przez okres dłuższy niż jeden dzień – w pierwszym dniu tego okresu;
  - 3) wnioskodawcy - w dniu podjęcia zaskarżanej przez niego decyzji o ukaraniu albo o zawieszeniu w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP.
2. W przypadku pełnienia funkcji we władzach ZHP różnego stopnia, o właściwości sądu decyduje funkcja we władzy najwyższego stopnia.
  3. Przy określaniu właściwości sądu nie bierze się pod uwagę pełnienia funkcji delegata na zjazd chorągwi lub delegata na Zjazd ZHP.
  4. O właściwości sądu rozstrzyga, w drodze postanowienia, na wniosek sądu harcerskiego do którego został skierowany wniosek:
    - 1) przewodniczący sądu harcerskiego chorągwi – w odniesieniu do wniosków skierowanych do sądów harcerskich hufców z tej chorągwi;
    - 2) przewodniczący NSH ZHP – w pozostałych sprawach.

§ 7

1. W sprawie dotyczącej kilku instruktorów lub członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie, podlegających właściwości różnych sądów z tej samej chorągwi – właściwym jest sąd wyznaczony, w drodze postanowienia, przez przewodniczącego sądu harcerskiego tej chorągwi.
2. W sprawie dotyczącej kilku instruktorów lub członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie, podlegających właściwości sądów z różnych chorągwi – właściwym jest sąd harcerski wyznaczony w drodze postanowienia przez Przewodniczącego NSH ZHP.

§ 8

1. Sąd harcerski wyższego stopnia może przejąć sprawę do rozpatrzenia:
  - 1) na wniosek przewodniczącego właściwego sądu albo zespołu orzekającego wyznaczonego do rozpatrzenia sprawy – jeżeli uzna, że z powodu ograniczeń zawartych w niniejszym Regulaminie, nadzwyczajnych zdarzeń losowych lub szczególnego skomplikowania sprawy umożliwi to jej rozpatrzenie bez zbędnej zwłoki;
  - 2) na wniosek strony albo z własnej inicjatywy – jeżeli stwierdzi istotne niedotrzymywanie terminów określonych w niniejszym Regulaminie przez właściwy sąd lub nieuzasadnioną przewlekłość postępowania albo uzna, że wymaga tego dobro ZHP.
2. Sąd harcerski wyższego stopnia może przekazać sprawę do rozpatrzenia przez inny sąd harcerski na wniosek przewodniczącego właściwego sądu – jeżeli uzna, że z powodu ograniczeń zawartych w niniejszym Regulaminie lub nadzwyczajnych zdarzeń losowych umożliwi to rozpatrzenie sprawy bez zbędnej zwłoki.

3. W przypadkach określonych w ust. 2:
  - 1) NSH ZHP może przekazać sprawę do rozpatrzenia przez wskazany sąd chorągwi;
  - 2) sąd harcowski chorągwi może przekazać sprawę do rozpatrzenia przez wskazany sąd hufca z terenu tej chorągwi.
4. Na zgodny wniosek stron sąd może przekazać prowadzenie postępowania ugodowego sądowi niższego stopnia.
5. W sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, przejęcie sprawy lub jej przekazanie do innego sądu następuje w drodze postanowienia wydanego przez przewodniczącego sądu.

§ 9

Sądem odwoławczym jest:

- 1) sąd harcowski chorągwi - od orzeczeń sądu harcowskiego hufca;
- 2) sąd harcowski chorągwi orzekający w innym składzie - od orzeczeń sądu harcowskiego chorągwi w pierwszej instancji, w sprawach właściwych dla sądu hufca, o których mowa w § 5 ust. 2 oraz w sprawach przejętych przez sąd chorągwi do rozpatrzenia w trybie określonym w § 8 ust. 1;
- 3) NSH ZHP - od orzeczeń sądu harcowskiego chorągwi;
- 4) NSH ZHP orzekający w innym składzie - od orzeczeń NSH ZHP w pierwszej instancji.

§ 10

1. W sytuacjach przewidzianych w niniejszym Regulaminie, na postanowienie przewodniczącego sądu lub zespołu orzekającego, przysługuje zażalenie.
2. Zażalenie wnosi się w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 7 dni od dnia ogłoszenia lub doręczenia postanowienia.
3. Zażalenie na postanowienie wnosi się za pośrednictwem sądu harcowskiego wydającego to postanowienie, który niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od daty otrzymania zażalenia, przekazuje akta sprawy sądowi właściwemu do rozpatrzenia zażalenia.
4. Zażalenie rozpatruje:
  - 1) przewodniczący sądu wyższego stopnia – w przypadku postanowienia przewodniczącego sądu harcowskiego hufca lub sądu harcowskiego chorągwi;
  - 2) trzyosobowy zespół orzekający wyznaczony przez przewodniczącego sądu wyższego stopnia – w przypadku postanowienia zespołu orzekającego
- w terminie 21 dni od daty otrzymania akt sprawy.
5. Zażalenie na postanowienie:
  - 1) Przewodniczącego NSH ZHP rozpatruje trzyosobowy zespół orzekający NSH ZHP;
  - 2) zespołu orzekającego NSH ZHP rozpatruje trzyosobowy zespół orzekający NSH ZHP w innym składzie
- w terminie 30 dni od daty jego otrzymania przez NSH ZHP.

§ 11

1. Członek sądu harcerskiego prowadzący postępowanie zobowiązany jest do stosowania następujących zasad:
  - 1) bezstronności i szacunku wobec stron;
  - 2) neutralności wobec propozycji zgłaszanych przez strony;
  - 3) troski o respektowanie wartości zawartych w Prawie Harcerskim oraz norm określonych w Statucie ZHP i uchwałach władz naczelných ZHP podczas całego postępowania.
2. Członek sądu jest zobowiązany do stosowania zasady poufności wobec wszelkich informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją w sądzie harcerskim.
3. Członek sądu wyznaczony do prowadzenia sprawy jest zobowiązany niezwłocznie poinformować przewodniczącego o istotnych okolicznościach, które mogłyby stanowić podstawę do kwestionowania jego bezstronności i wystąpić z wnioskiem o wyłączenie go z prowadzenia sprawy.

§ 12

Sądy harcerskie mogą zwracać się do władz, jednostek organizacyjnych oraz członków ZHP o udzielenia informacji i wyjaśnień oraz o udostępnienie dokumentów i materiałów, niezbędnych do prowadzenia postępowań.

§ 13

1. Sądy harcerskie wyższego stopnia, respektując zasadę niezależności sądów w orzekaniu, sprawują nadzór nad działalnością sądów niższego stopnia w zakresie określonym w niniejszym Regulaminie.
2. Sądy wyższego stopnia udzielają, w razie potrzeby, niezbędnej pomocy sądom niższego stopnia. NSH ZHP publikuje wzory pism, postanowień, zarządzeń i innych dokumentów do stosowania przez sądy harcerskie. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach NSH ZHP może publikować porady dla wszystkich sądów harcerskich ZHP.
3. Jeżeli z powodu ograniczeń zawartych w niniejszym Regulaminie lub nadzwyczajnych zdarzeń losowych przewodniczący NSH ZHP lub przewodniczący sądu chorągwi nie może wyznaczyć członków zespołu orzekającego, który rozpatrzyłby sprawę bez zbędnej zwłoki oraz w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 1 – może zwrócić się do przewodniczącego sądu niższego stopnia o przekazanie listy członków tego sądu, którzy mogliby zostać wyznaczeni do zespołu orzekającego sądu wyższego stopnia w tej sprawie. Przekazanie listy powinno nastąpić w ciągu 14 dni od otrzymania wniosku.
4. W zakresie określonym w niniejszym Regulaminie sądy harcerskie są zobowiązane do udzielania innym sądom pomocy podczas prowadzonych postępowań.
5. Sądy niższego stopnia składają sądom wyższego stopnia coroczne sprawozdania ze swej działalności. Wzór sprawozdania oraz terminy jego składania określa w drodze zarządzenia Przewodniczący NSH ZHP.

Rozdział 2

ORGANIZACJA PRACY SĄDÓW

§ 14

1. Sąd harcerski wybiera ze swego składu bezwzględną większością głosów:
  - 1) przewodniczącego;
  - 2) co najmniej jednego wiceprzewodniczącego.
2. Odwołanie przewodniczącego i wiceprzewodniczących następuje w trybie przewidzianym dla ich wyboru.

§ 15

1. Plenarne posiedzenia NSH ZHP oraz sądów harcerskich chorągwi odbywają się co najmniej dwa razy w roku. Plenarne posiedzenia sądów harcerskich hufców odbywają się co najmniej raz w roku.
2. O terminie i miejscu plenarnego posiedzenia sądu harcerskiego oraz o proponowanym porządku obrad zawiadamia się członków sądu tak, by otrzymali informację nie później niż na 7 dni przed tym terminem.
3. Porządek obrad każdego plenarnego posiedzenia sądu obejmuje:
  - 1) informację przewodniczącego o działaniach podejmowanych w okresie od ostatniego posiedzenia;
  - 2) informację o rodzaju postępowań prowadzonych przez sąd, w okresie od ostatniego posiedzenia.
4. Podczas omawiania informacji, o której mowa w ust. 3 pkt 2 członkowie sądu nie mogą przedstawiać szczegółów merytorycznych rozpatrywanych spraw, motywów swoich decyzji, opinii na temat możliwego sposobu rozstrzygnięcia – jeżeli sprawa nie zakończyła się prawomocnym rozstrzygnięciem.

§ 16

1. Przewodniczący kieruje bieżącą pracą sądu harcerskiego, w szczególności:
  - 1) reprezentuje sąd;
  - 2) ustala terminy i zwołuje plenarne posiedzenia, proponuje ich porządek obrad, przewodniczy obradom sądu;
  - 3) wydaje postanowienia o wszczęciu postępowania, o wezwaniu do uzupełnieniu wniosku oraz o odmowie wszczęcia postępowania;
  - 4) wyznacza członków sądu prowadzących postępowania ugodowe;
  - 5) wyznacza przewodniczących i członków zespołów orzekających;
  - 6) wykonuje inne czynności zapewniające realizację zadań sądu określonych w niniejszym Regulaminie.

2. W razie nieobecności lub niemożności wykonywania zadań przez przewodniczącego, jego zadania wykonuje wiceprzewodniczący lub w szczególnych sytuacjach, wyznaczony przez przewodniczącego, członek sądu.

§ 17

1. Sąd harcerski może wybrać ze swego grona sekretarza sądu.
2. Sekretarz sądu:
  - 1) prowadzi obsługę i ewidencję korespondencji sądu;
  - 2) prowadzi obsługę rejestru spraw;
  - 3) sporządza protokoły z posiedzeń sądu;
  - 4) odpowiada za publikację dokumentów sądu;
  - 5) wykonuje inne zadania organizacyjne powierzone przez przewodniczącego sądu.
3. Jeżeli sekretarz sądu nie zostanie powołany, zadania określone w ust. 2 wykonuje przewodniczący sądu, wyznaczeni przez niego członkowie sądu lub instruktor oddelegowany przez właściwego komendanta albo Naczelnika ZHP do wspierania pracy sądu. Instruktor oddelegowany jest zobowiązany do stosowania zasady poufności, określonej w § 11 ust. 2.

§ 18

1. Korespondencja pomiędzy przewodniczącym sądu harcerskiego i odpowiednimi władzami ZHP odbywa się za pośrednictwem poczty elektronicznej z wykorzystaniem domeny ZHP.
2. Jeżeli w treści korespondencji członków sądu są zawarte dane osobowe innych osób, odbywa się ona za pośrednictwem poczty elektronicznej z wykorzystaniem domeny ZHP.
3. Korespondencję pomiędzy sądem i stronami postępowania, świadkami oraz biegłymi prowadzi się za pośrednictwem poczty elektronicznej, z potwierdzaniem odbioru każdej wiadomości. W przypadku braku potwierdzenia odbioru wiadomości sąd dodatkowo, jeżeli jest to możliwe, stosuje komunikację telefoniczną lub SMS, sporządzając notatki z podjętych działań. Korespondencja taka może być prowadzona także poprzez jej doręczenie do rąk adresata, pod warunkiem uzyskania potwierdzenia odbioru a w przypadku jego odmowy przez adresata – potwierdzenia doręczenia przez co najmniej jednego świadka będącego instruktorem ZHP. W sytuacjach przewidzianych w niniejszym Regulaminie korespondencja może być prowadzona także przesyłką poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
4. Przed wysłaniem do strony lub świadka pierwszej korespondencji w sprawie sąd sprawdza prawidłowość danych teleadresowych zawartych we wniosku – w miarę możliwości poprzez bezpośredni kontakt.
5. Pierwsza korespondencja w sprawie kierowana przez sąd do strony lub świadka musi zawierać pouczenie o skutkach nieodebrania korespondencji określonych w ust. 7-8. W przypadku tej korespondencji przepisów ust. 7-8 nie stosuje się.

6. Jeżeli sąd nie może potwierdzić prawidłowości adresu poczty elektronicznej strony postępowania lub świadka, wskazanego we wniosku skierowanym do sądu albo ustalić tego adresu, korespondencja jest prowadzona przesyłką poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W wysyłanej korespondencji sąd wzywa stronę lub świadka do przedstawienia tych danych teleadresowych, którymi sąd nie dysponuje.
7. W przypadku braku potwierdzenia odbioru korespondencji wysłanej za pośrednictwem poczty elektronicznej, niemożności nawiązania łączności telefonicznej oraz braku odpowiedzi na wiadomości SMS wysłane co najmniej dwukrotnie, w różnych dniach lub w przypadku odmowy podania numeru telefonu przez stronę postępowania albo świadka przyjmuje się, że wiadomość została doręczona po 7 dniach od jej wysłania za pośrednictwem poczty elektronicznej.
8. W przypadku otrzymania informacji, że korespondencja wysłana przesyłką poleconą nie została doręczona, sąd wysyła ponownie tę korespondencję. W przypadku ponownego braku potwierdzenia doręczenia przyjmuje się, że korespondencja została doręczona po 14 dniach od jej ponownego wysłania.
9. Przewodniczący właściwego sądu harcerskiego:
  - 1) wyraża zgodę, na wniosek osoby nie posługującej się pocztą elektroniczną,
  - 2) może wyrazić zgodę, na uzasadniony wniosek osoby zainteresowanej, na prowadzenie korespondencji pomiędzy sądem i stroną postępowania, świadkiem lub biegłym z zastosowaniem formy komunikacji innej niż poczta elektroniczna, określając zasady na jakich korespondencja jest prowadzona oraz na jakich potwierdzone jest jej doręczanie. Decyzja odmowna w sprawie wniosku wymaga wydania postanowienia, które doręcza się niezwłocznie wnioskodawcy. Na postanowienie przysługuje zażalenie.
10. Korespondencja w sprawie o której mowa w ust. 9 jest prowadzona poprzez jej doręczenie do rąk adresata lub przesyłką poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
11. Nie ujawnia się korespondencji prowadzonej pomiędzy członkami sądu, mającej na celu wypracowanie i uzgodnienie wspólnego stanowiska albo opinii.
12. Korespondencja prowadzona przez sąd, włączona do akt sprawy, może być ujawniona na zasadach określonych w niniejszym Regulaminie.

§ 19

1. Uchwały sądów harcerskich są podejmowane podczas posiedzeń plenarnych w obecności co najmniej połowy członków sądu. Uchwały dla których Statut ZHP nie wymaga tajności głosowania mogą być podejmowane także w trybie obiegowym.
2. Uchwały w trybie obiegowym mogą być podejmowane:
  - 1) przy użyciu poczty elektronicznej;
  - 2) w innej formie szczegółowo określonej przez przewodniczącego sądu dla każdego głosowania.
3. Głosowanie w trybie obiegowym zarządza przewodniczący sądu, określając:
  - 1) projekt uchwały;

- 2) szczegółową formę głosowania, jeśli nie jest prowadzone przy użyciu poczty elektronicznej;
- 3) czas trwania głosowania.
4. Przewodniczący sądu wyznacza członka sądu odpowiedzialnego za przeprowadzenie głosowania.
5. Członek sądu odpowiedzialny za przeprowadzenie głosowania:
  - 1) określa terminy rozpoczęcia i zakończenia głosowania i informuje o nich wszystkich członków sądu;
  - 2) rozsyła członkom sądu projekt uchwały;
  - 3) przekazuje szczegółowe informacje o sposobie głosowania;
  - 4) po zakończeniu głosowania informuje wszystkich członków sądu o wyniku głosowania, w tym o głosach poszczególnych członków oraz sporządza protokół, który przekazuje przewodniczącemu sądu.
6. Czas wyznaczony na przeprowadzenie głosowania w trybie obiegowym nie może być krótszy niż 3 dni i dłuższy niż 21 dni.
7. Uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli w głosowaniu wzięła udział co najmniej połowa członków sądu a liczba głosów za była większa niż liczba głosów przeciw.
8. Jeżeli w głosowaniu wzięli udział wszyscy członkowie sądu, głosowanie kończy się z chwilą oddania głosu przez ostatniego głosującego członka sądu.
9. Za datę podjęcia uchwały przyjmuje się datę zakończenia głosowania.

§ 20

1. Rozprawy i posiedzenia zespołów orzekających mogą odbywać się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej - w formie wideokonferencji lub telekonferencji.
2. Szczegółowe zasady:
  - 1) udziału strony w rozprawie lub posiedzeniu sądu w postępowaniu ugodowym;
  - 2) przesłuchania świadka lub biegłegoz wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej określa każdorazowo przewodniczący zespołu orzekającego.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, celem potwierdzenia tożsamości stron, świadków i biegłych, zapewnienia, że w rozprawie lub posiedzeniu nie uczestniczą osoby nieuprawnione oraz zapewnienia pełnej swobody wypowiedzi świadków i biegłych podczas przesłuchania, sądy harcurskie korzystają z pomocy sądów i innych władz ZHP właściwych dla ich miejsca pobytu.

§ 21

1. Sądy harcurskie mogą posługiwać się pieczęciami.
2. Pisma sądów harcurskich są sporządzane na kartach o jednolitym wzorze graficznym lub na kartach ostemplowanych pieczęciami sądów.
3. Wzory pieczęci oraz wzór graficzny kart do sporządzania korespondencji sądów harcurskich określa w drodze zarządzenia Przewodniczący NSH ZHP.

§ 22

1. Dokumentacja sądów harcerek obejmuje:
  - 1) uchwały sądu;
  - 2) zawiadomienia o posiedzeniach plenarnych, omawiane dokumenty, listy obecności i protokoły z tych posiedzeń;
  - 3) korespondencję i dokumenty związane z przeprowadzonym głosowaniem w trybie obiegowym;
  - 4) akta prowadzonych spraw w ramach postępowań ugodowych, dyscyplinarnych i odwoławczych;
  - 5) korespondencję prowadzoną przez sąd z władzami ZHP, członkami ZHP oraz innymi podmiotami w sprawach innych niż prowadzone postępowania ugodowe, dyscyplinarne i odwoławcze;
  - 6) zarządzenia przewodniczącego sądu;
  - 7) inne dokumenty wytworzone lub otrzymane przez sąd, których włączenie do dokumentacji przewodniczący uzna za celowe.
2. Akta prowadzonej przez sąd sprawy, o której mowa w ust. 1 pkt 4, zawierają:
  - 1) wniosek wraz z załącznikami;
  - 2) istotną korespondencję pomiędzy sądem i stronami postępowania, świadkami i biegłymi a także korespondencję dotyczącą danej sprawy z władzami ZHP i innymi podmiotami;
  - 3) notatki z podejmowanych w sprawie działań;
  - 4) protokoły z przebiegu rozpraw;
  - 5) wydane w sprawie postanowienia oraz orzeczenia;
  - 6) złożone zażalenia i odwołania;
  - 7) informacje o wykonaniu kary i poświadczające to dokumenty.
3. Sposób oznaczania dokumentacji sądów harcerek określa w drodze zarządzenia Przewodniczący NSH ZHP.
4. Do dokumentacji sądów stosuje się przepisy określające zasady archiwizacji dokumentów w ZHP z zastrzeżeniem ust. 5-6.
5. Akta spraw w ramach postępowań dyscyplinarnych otrzymują następujące kategorie archiwalne:
  - 1) B50 – w przypadku kary wykluczenia z ZHP;
  - 2) B4 – w przypadku kary pozbawienia praw członkowskich;
  - 3) B8 – w przypadku kary pozbawienia praw członkowskich osobie, która w dniu uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary nie była już członkiem ZHP;
  - 4) B4 - w przypadku kary upomnienia albo nagany wymierzonej osobie, która w dniu uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary nie była już członkiem ZHP;
  - 5) B2 – w przypadku pozostałych spraw.
6. Akta spraw prowadzonych w ramach postępowań ugodowych i odwoławczych otrzymują kategorię archiwalną B2.

§ 23

Do działalności sądów harcerskich stosuje się zasady ochrony danych osobowych obowiązujące w ZHP.

§ 24

1. Wydatki związane z działalnością sądów harcerskich, w tym koszty postępowania, pokrywane są z budżetu właściwej jednostki organizacyjnej ZHP.
2. Obsługę biurową i logistyczną oraz warunki pracy sądów zapewniają odpowiednio właściwe komendy hufców, chorągwi oraz Główna Kwatera ZHP.

Rozdział 3

WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM HARCERSKIM

§ 25

1. Postępowanie ugodowe, dyscyplinarne i odwoławcze przed sądem harcerskim wszczyna się wyłącznie na wniosek.
2. Wniosek o przeprowadzenie postępowania ugodowego może złożyć instruktor ZHP lub członek ZHP pełniący funkcję instruktorską.
3. Wniosek o ukaranie może złożyć władza ZHP a także instruktor ZHP lub członek ZHP pełniący funkcję instruktorską.
4. Odwołanie od decyzji o ukaraniu, podjętej przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP, może złożyć osoba ukarana.
5. Odwołanie od decyzji o zawieszeniu w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP, podjętej przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP, może złożyć osoba, której prawa zostały zawieszane.
6. Odwołanie od decyzji w sprawie zaliczenia służby instruktorskiej może złożyć osoba, której ta decyzja dotyczy.
7. Odwołanie od decyzji w sprawie skreślenia z listy członków ZHP, podjętej przez komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP, może złożyć osoba, której ta decyzja dotyczy.

§ 26

1. Każdy wniosek składany do sądu przez władzę jednoosobową ZHP lub indywidualnie musi zawierać:
  - 1) oznaczenie wnioskodawcy (imię i nazwisko, posiadany stopień, przydział służbowy, pełnione funkcje, adres do korespondencji oraz, jeżeli posiada, adres lub adresy poczty elektronicznej i numer telefonu);
  - 2) ewentualne wskazanie pełnomocnika (imię i nazwisko, posiadany stopień, przydział służbowy, pełnione funkcje, adres do korespondencji oraz, jeżeli posiada, adres lub adresy poczty elektronicznej i numer telefonu);

- 3) podpis wnioskodawcy albo pełnomocnika.
2. Każdy wniosek składany do sądu harcerskiego przez władzę kolegiálną ZHP musi zawierać:
  - 1) nazwę władzy składającej wniosek oraz adres poczty elektronicznej i adres do korespondencji;
  - 2) wskazanie pełnomocnika, reprezentującego wnioskodawcę przed sądem harcerskim (imię i nazwisko, posiadany stopień, przydział służbowy, pełnione funkcje, adres lub adresy poczty elektronicznej, numer telefonu, adres do korespondencji);
  - 3) podpis osoby uprawnionej na podstawie przepisów obowiązujących w ZHP do reprezentowania tej władzy albo podpis pełnomocnika ustanowionego do reprezentowania władzy w postępowaniu przed sądem;
  - 4) uchwałę tej władzy, w załączeniu do wniosku, zawierającą co najmniej:
    - a) upoważnienie dla osoby uprawnionej na podstawie odrębnych przepisów obowiązujących w ZHP do reprezentowania tej władzy albo wskazanego w uchwale pełnomocnika - do sporządzenia i skierowania wniosku do sądu harcerskiego oraz reprezentowania wnioskodawcy w toku prowadzonego postępowania,
    - b) określenie istoty wniosku, w tym w przypadku wniosku o ukaranie wskazanie osoby obwinionej.
3. Wniosek o przeprowadzenie postępowania ugodowego musi zawierać:
  - 1) wskazanie instruktora ZHP, który ma być drugą stroną postępowania (imię i nazwisko, stopień, funkcja, przydział służbowy a w miarę możliwości także adres poczty elektronicznej, numer telefonu i adres do korespondencji);
  - 2) dokładny opis istoty sporu, w tym wskazanie czasu i miejsca przywołanych w opisie zdarzeń;
  - 3) propozycję sposobu polubownego zakończenia sporu;
  - 4) ewentualną dokumentację potwierdzającą opisane zdarzenia - w załączeniu do wniosku.
4. Wniosek o ukaranie musi zawierać:
  - 1) wskazanie obwinionego, będącego instruktorem ZHP albo członkiem ZHP pełniącym funkcję instruktorską w momencie popełnienia zarzucanego przewinienia (imię i nazwisko, stopień, funkcja, przydział służbowy w momencie popełnienia zarzucanego przewinienia a w miarę możliwości także adres poczty elektronicznej, numer telefonu i adres do korespondencji);
  - 2) dokładny opis zarzucanego przewinienia, określenie jego czasu i miejsca a w miarę możliwości wskazanie naruszonego przepisu Statutu ZHP lub postanowienia zawartego w uchwale lub decyzji władzy ZHP;
  - 3) żądanie ukarania oraz ewentualnie wnioskowany wymiar kary;
  - 4) wykaz ewentualnych świadków (imię i nazwisko, a jeżeli są członkami ZHP także stopień, funkcja i przydział służbowy) wraz ze wskazaniem faktów, które mogą być przez nich potwierdzone;

- 5) wykaz ewentualnych innych dowodów, składanych w załączeniu do wniosku oraz wskazanie, jakie fakty każdy z nich ma potwierdzać,;
  - 6) dane teleadresowe zgłaszanych świadków (adres poczty elektronicznej, numer telefonu lub adres do korespondencji) - w załączeniu do wniosku;
  - 7) dowody potwierdzające popełnienie zarzucanego przewinienia – w załączeniu do wniosku;
  - 8) kopię rozkazu właściwego komendanta lub Naczelnika ZHP, jeżeli osoba obwiniona została zawieszona w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji - w załączeniu do wniosku.
5. Odwołanie od decyzji komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP musi zawierać:
- 1) dokładne wskazanie zaskarżanej decyzji poprzez określenie jej istoty, wskazanie władzy ZHP, która decyzję wydała oraz określenie daty jej wydania;
  - 2) argumenty uzasadniające wniosek;
  - 3) wykaz ewentualnych świadków (imię i nazwisko, stopień, jeżeli są członkami ZHP także stopień, funkcja i przydział służbowy) wraz ze wskazaniem faktów, które mogą być przez nich potwierdzone;
  - 4) wykaz ewentualnych innych dowodów, składanych w załączeniu do wniosku oraz wskazanie, jakie fakty każdy z nich ma potwierdzać;
  - 5) kopię rozkazu lub innego dokumentu zawierającego zaskarżaną decyzję - w załączeniu do wniosku;
  - 6) dane teleadresowe zgłaszanych świadków (adres poczty elektronicznej, numer telefonu lub adres do korespondencji) - w załączeniu do wniosku;
  - 7) ewentualne dowody potwierdzające argumenty zawarte we wniosku – w załączeniu do wniosku.

§ 27

1. Wniosek do sądu harcerskiego składa się w formie elektronicznej lub papierowej.
2. Wniosek składany w formie elektronicznej musi być wysłany z imiennej skrzynki mailowej w domenie ZHP – w przypadku wniosku składanego przez członka ZHP lub pełnomocnika władzy ZHP albo ze skrzynki mailowej w domenie ZHP należącej do władzy ZHP składającej wniosek lub osoby kierującej pracą tej władzy.
3. Wniosek składany w formie elektronicznej, po jego podpisaniu, sporządza się w formacie pdf jako załącznik do wiadomości wysłanej w sposób określony w ust. 2. O sposobie sporządzenia ewentualnych załączników do wniosku decyduje wnioskodawca, z tym, że w przypadku problemów technicznych jest on zobowiązany udzielić sądowi pomocy, zapewniającej dostęp do zawartych w nich treści a na żądanie sądu dostarczyć wskazane dowody w formie papierowej.
4. Jeżeli wnioskodawca nie wskaże innego adresu poczty elektronicznej do prowadzenia korespondencji z sądem harcerskim, przyjmuje się, że adresem właściwym jest adres z którego został przesłany wniosek.

5. Do wniosku składanego w formie papierowej, który nie zawiera adresu poczty elektronicznej wnioskodawcy, musi być dołączony wniosek, o którym mowa w § 18 ust. 9.

§ 28

1. Wniosek o przeprowadzenie postępowania ugodowego może być złożony, jeżeli od zdarzenia uzasadniającego taki wniosek minęło nie więcej niż 12 miesięcy.
2. Wniosek o ukaranie może być złożony, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, jeżeli od popełnienia zarzucanego przewinienia upłynęły nie więcej niż 4 lata.
3. W przypadku prawomocnego wyroku skazującego, orzeczonego przez sąd powszechny za czyn, który równocześnie może być uznany za naruszający Statut ZHP, uchwały lub decyzje władz ZHP, wniosek może zostać złożony po terminie określonym w ust. 2, jednakże nie później niż w ciągu dwóch lat od uprawomocnienia się tego wyroku.
4. W przypadku przewinień przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionych wobec małoletnich, powierzonych opiece osoby obwinionej, wniosek o ukaranie może być złożony po terminach określonych w ust. 2 i 3, jednakże w ciągu 2 lat od powzięcia wiadomości o przewinieniu.
5. Odwołanie od decyzji komendanta albo Naczelnika ZHP składa się w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 14 dni od dnia powiadomienia o tej decyzji.

§ 29

1. Po otrzymaniu wniosku przewodniczący sądu harcerskiego dokonuje jego oceny formalnej i w terminie 30 dni od daty jego otrzymania wydaje postanowienie o:
  - 1) wszczęciu postępowania;
  - 2) wezwaniu wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku w terminie 21 dni od daty otrzymania wezwania – pod rygorem odmowy wszczęcia postępowania;
  - 3) odmowie wszczęcia postępowania.
2. Przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący sądu może:
  - 1) poprzez bezpośredni kontakt z wnioskodawcą zaproponować zmianę charakteru wniosku o ukaranie na wniosek o przeprowadzenie postępowania ugodowego – jeśli uzna, że sposobem rozstrzygnięcia mogłoby być zawarcie ugody pomiędzy wnioskodawcą i osobą wskazaną przez wnioskodawcę jako osoba obwiniona;
  - 2) uprzedzić wnioskodawcę o zamiarze wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2-3 i wyjaśnić powody, udzielając także odpowiedzi na pytania wnioskodawcy;
  - 3) poinformować instruktora wskazanego we wniosku jako druga strona postępowania ugodowego o wszczęciu postępowania i jego uprawnieniach w sprawie.
3. Jeżeli wniosek:
  - 1) o wszczęcie postępowania ugodowego nie zawiera danych umożliwiających kontakt z osobą wskazaną jako strona tego postępowania;
  - 2) o ukaranie nie zawiera danych umożliwiających kontakt z osobą obwinioną

- przewodniczący sądu podejmuje działania zmierzające do ustalenia tych danych. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 1 wstrzymuje się na czas prowadzenia tych działań.
4. Wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku musi zawierać wskazanie konkretnych braków stwierdzonych we wniosku. Na życzenie wnioskodawcy, w drodze bezpośredniego kontaktu, przewodniczący sądu jest zobowiązany do udzielenia dodatkowych wyjaśnień w odpowiedzi na pytania wnioskodawcy dotyczące tego wezwania.
  5. Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania może być wydane jeżeli:
    - 1) wniosek został złożony przez osobę nieuprawnioną;
    - 2) osoba wskazana we wniosku nie może być stroną postępowania;
    - 3) wniosek zawiera znaczące braki formalne, uniemożliwiające ustalenie jego istoty;
    - 4) pomimo podjętych działań przewodniczący sądu nie ustalił danych, o których mowa w ust. 3;
    - 5) zarzut dotyczy czynności podejmowanych przez członka władzy ZHP w wykonywaniu statutowych zadań tej władzy i nie nosi oczywistych znamion naruszenia przepisów obowiązujących w ZHP;
    - 6) zarzucane przewinienie nie zawiera znamion naruszenia przepisów Statutu ZHP lub uchwał i decyzji władz ZHP;
    - 7) nie został zachowany termin, o którym mowa w § 28;
    - 8) wniosek nie został uzupełniony w wyznaczonym terminie.
  6. Postanowienie o wezwaniu wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku oraz postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania doręcza się wraz z uzasadnieniem wnioskodawcy. Wnioskodawcy przysługuje zażalenie na wydane postanowienie.

§ 30

1. Jeżeli przewodniczący sądu stwierdzi, że właściwym do rozpatrzenia wniosku jest inny sąd – niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od daty otrzymania wniosku, przekazuje go temu sądowi, powiadamiając o tym wnioskodawcę.
2. Wniosek wniesiony do niewłaściwego sądu przed upływem terminu, o którym mowa w § 28, uważa się za wniesiony z zachowaniem terminu.
3. Jeżeli do sądu harcerskiego wpłynęło zawiadomienie o popełnieniu przewinienia, podlegającego właściwości sądu harcerskiego, od osoby nie mającej prawa składania wniosku o ukaranie, przewodniczący sądu przekazuje to zawiadomienie do właściwej władzy ZHP, informując autora zawiadomienia.

§ 31

1. W postępowaniu przed sądami harcerskim stronami postępowania są:
  - 1) w postępowaniu ugodowym – wnioskodawca oraz instruktor ZHP wskazany przez niego, jako druga strona postępowania;
  - 2) w postępowaniu dyscyplinarnym – wnioskodawca i osoba obwiniona;

- 3) w postępowaniu odwoławczym – wnioskodawca oraz władza wydająca zaskarżaną decyzję.
2. Każda ze stron postępowania może ustanowić jednego pełnomocnika, może także w każdej chwili wycofać lub zmienić decyzję o ustanowieniu pełnomocnika. W postępowaniu dyscyplinarnym pełnomocnik osoby obwinionej pełni rolę obrońcy.
3. Pełnomocnikiem strony może być instruktor ZHP, korzystający z praw członka ZHP.
4. Pełnomocnikiem nie może być członek sądu harcerek rozpatrującego sprawę oraz członek sądu, który w tej sprawie może być sądem odwoławczym.
5. Pełnomocnik nie może być powołany na świadka.

§ 32

1. Wraz z postanowieniem o wszczęciu postępowania przewodniczący sądu harcerek wydaje zarządzenie o wyznaczeniu:
  - 1) członka sądu prowadzącego postępowanie ugodowe;
  - 2) członków trzyosobowego zespołu orzekającego w tym jego przewodniczącego – prowadzących postępowanie dyscyplinarne lub odwoławcze.
2. W przypadku o którym mowa w § 13 ust. 3 członkami zespołu orzekającego prowadzącego postępowanie dyscyplinarne lub odwoławcze mogą być członkowie sądu niższego stopnia. Członka sądu niższego stopnia nie można wyznaczyć na funkcję przewodniczącego zespołu orzekającego.
3. Przewodniczący sądu może zmienić zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, na wniosek wyznaczonego członka, zwalniając go z obowiązku prowadzenia wyznaczonego postępowania i równocześnie wyznaczając do prowadzenia tego postępowania innego członka.
4. Postanowienie o wszczęciu postępowania, zarządzenie, o którym mowa w ust. 1 lub w ust. 3 oraz kopię wniosku, z wyjątkiem załącznika zawierającego dane teleadresowe zgłaszanych świadków, doręcza się stronom. W przypadku wniosku o ukaranie postanowienie doręcza się także komendantowi właściwemu ze względu na przydział służbowy obwinionego.
5. Osoba obwiniona ma prawo, po otrzymaniu kopii wniosku, przedstawić w terminie określonym przez sąd, nie krótszym niż 7 dni, pisemnie swoje stanowisko w sprawie wniosku o ukaranie, w tym dowody na swoją obronę oraz złożyć wniosek o przesłuchanie świadków. Postanowienia § 26 ust. 4 pkt. 4-7 stosuje się odpowiednio.
6. Strona ma prawo zwrócić się do przewodniczącego sądu, w terminie 3 dni od daty otrzymania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1 lub ust. 3, z wnioskiem o wyłączenie ze sprawy wyznaczonego członka sądu. Wniosek wymaga uzasadnienia.
7. Decyzja przewodniczącego w sprawie wniosku, o którym mowa w ust. 6 jest ostateczna.

§ 33

1. Po wydaniu postanowienia o wszczęciu postępowania, strony i ich pełnomocnicy mogą w uzgodnieniu z prowadzącym postępowanie ugodowe lub przewodniczącym zespołu

- orzekającego, przeglądać akta sprawy, z wyjątkiem załącznika do wniosku zawierającego dane teleadresowe zgłaszanych świadków, oraz sporządzać z nich odpisy, notatki i kopie.
2. Informacje o zawartości akt sprawy oraz sporządzone przez stronę odpisy, notatki i kopie nie mogą być rozpowszechniane – zarówno w toku prowadzonego postępowania jak i po jego zakończeniu.

§ 34

Na każdym etapie postępowania przewodniczący sądu może wydać postanowienie o połączeniu kilku spraw w jedno postępowanie, jeżeli:

- 1) złożono kilka wniosków o ukaranie obwinionego;
- 2) złożono wnioski o ukaranie kilku obwinionych a z okoliczności sprawy wynika, że zarzucane czyny mogli popełnić działając wspólnie lub w tym samym czasie albo w podobnych okolicznościach.

§ 35

1. Na każdym etapie postępowania wnioskodawca może wycofać wniosek.
2. W przypadku wycofania wniosku sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania. Jeżeli wnioskodawcą w postępowaniu dyscyplinarnym nie była władza ZHP, sąd przesyła postanowienie o umorzeniu postępowania władzy ZHP właściwej dla przydziału służbowego osoby obwinionej.

Rozdział 4

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM HARCERSKIM

§ 36

1. Celem postępowania ugodowego jest zawarcie ugody pomiędzy stronami postępowania.
2. Członek sądu harcerskiego prowadzący postępowanie ugodowe wyznacza termin i miejsce posiedzenia sądu po uzgodnieniu ze stronami.
3. W posiedzeniu uczestniczy członek sądu wyznaczony do prowadzenia postępowania oraz strony. Udział innych osób jest możliwy tylko za zgodą obu stron i członka sądu prowadzącego postępowanie.
4. Członek sądu prowadzący postępowanie może odradzać posiedzenie z ważnych przyczyn na wniosek strony lub z własnej inicjatywy - niezwłocznie informując o tym strony.
5. Zadaniem członka sądu prowadzącego postępowanie ugodowe jest udzielenie stronom pomocy w ustaleniu warunków ugody. W tym celu powinien:
  - 1) wspierać strony we wzajemnym zrozumieniu istoty sporu, wyjaśnieniu wszelkich okoliczności budzących wątpliwości, poznaniu oczekiwań i deklarowanych przez strony działań, które mogą prowadzić do zakończenia sporu;

- 2) ułatwiać stronom wzajemne zrozumienie istoty proponowanych warunków ugody i ocenę realności ich spełnienia, zachęcać do negocjowania tych propozycji;
  - 3) pomagać stronom w takim sformułowaniu warunków ugody, aby jej sposób realizacji był zgodny ze Statutem ZHP i niniejszym Regulaminem a sama treść nie budziła wątpliwości interpretacyjnych – poprzez proponowanie kwestii, które powinny zostać uzgodnione pomiędzy stronami.
6. Uгода kończąca postępowanie może polegać na przeproszeniu strony w sposób określony w ugodzie, odwołaniu zarzutów, ustaleniu innych warunków zakończenia sporu (wzajemne zobowiązania, oświadczenia itp.). Uгода musi określać terminy jej realizacji.
  7. Strony zawierają ugodę na piśmie i podpisują ją w obecności członka sądu prowadzącego postępowanie ugodowe.
  8. Sprawa rozstrzygnięta ugodą nie może być ponownie rozpatrywana przez sąd harcowski.
  9. W wypadku niewykonania przez stronę przyjętego w ugodzie zobowiązania, druga strona może, w terminie 30 dni od określonej w ugodzie daty realizacji tego zobowiązania, wystąpić do sądu z wnioskiem o ukaranie tej strony za niewywiązanie się z przyjętego zobowiązania.
  10. Członek sądu umarza prowadzone przez siebie postępowanie i sporządza notatkę opisującą zwięźle powody podjętej decyzji, którą dołącza do akt sprawy, jeżeli:
    - 1) osoba wskazana przez wnioskodawcę jako strona postępowania ugodowego odmówi uczestnictwa w postępowaniu;
    - 2) postępowanie ugodowe nie zakończy się ugodą.
  11. W przypadku umorzenia postępowania wnioskodawca ma prawo, w terminie 1 miesiąca od dnia powiadomienia go o umorzeniu, wystąpić z wnioskiem o ukaranie za czyny wskazane we wniosku o wszczęcie postępowania ugodowego - jeżeli jego zdaniem stanowiły one naruszenia Statutu ZHP, uchwał lub decyzji władz ZHP.

§ 37

1. Termin i miejsce rozprawy w postępowaniu dyscyplinarnym i odwoławczym wyznacza przewodniczący zespołu orzekającego.
2. O terminie rozprawy powiadamia się strony i ich pełnomocników oraz świadków i biegłych z co najmniej 7 dniowym wyprzedzeniem, licząc od daty doręczenia powiadomienia ustalonej z uwzględnieniem § 18 ust. 7-8.
3. Na wniosek wnioskodawcy, w przypadkach o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 lit b-d, powiadomienie o terminie rozprawy może nastąpić z krótszym wyprzedzeniem.
4. Nieobecność prawidłowo powiadomionej strony nie stanowi przeszkody do odbycia rozprawy, chyba że sąd uzna obecność strony za konieczną.
5. Rozstrzygnięcia w kwestiach proceduralnych mogą być podejmowane przez zespół orzekający w formie postanowienia także poza rozprawą.
6. O wezwaniu świadków na rozprawę decyduje sąd, biorąc pod uwagę uzasadnienie celowości przesłuchania poszczególnych świadków zawarte we wnioskach stron oraz

inne dowody zgromadzone w sprawie, zbieżne ze wskazanymi przez stronę faktami, które miałyby potwierdzać świadek, w tym z zeznaniami innych świadków. Świadczenie uczestniczą w rozprawie wyłącznie w czasie składania przez siebie zeznań.

7. W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może powołać specjalistów w charakterze biegłych. Biegli uczestniczą w rozprawie wyłącznie w czasie składania swoich wyjaśnień.
8. Sąd może wystąpić do władz i jednostek organizacyjnych ZHP oraz do innych podmiotów o udostępnienie dokumentów i informacji będących w ich posiadaniu, jeżeli uzna to za niezbędne dla prawidłowego rozpatrzenia wniosku.
9. Rozprawą kieruje przewodniczący zespołu orzekającego. W rozprawie, poza członkami zespołu orzekającego, mogą uczestniczyć strony postępowania wraz z ich pełnomocnikami oraz protokolant, jeżeli jest nim członek sądu nie będący członkiem zespołu orzekającego. Sąd może dopuścić do udziału w rozprawie lub jej określonej części inne osoby.
10. Sąd:
  - 1) może odroczyć rozprawę z ważnych przyczyn na wniosek strony lub z własnej inicjatywy;
  - 2) odracza rozprawę, jeżeli stwierdzi, że jedna ze stron nie została prawidłowo powiadomiona
    - wskazując nowy termin rozprawy lub datę kiedy ten termin zostanie wyznaczony, niezwłocznie informując o tym strony i ich pełnomocników oraz świadków i biegłych.
11. Sąd może zawiesić postępowanie w przypadku gdy:
  - 1) nie ma możliwości wysłuchania strony z powodu długotrwałej choroby lub braku kontaktu a wysłuchanie takie sąd uznaje za niezbędne;
  - 2) uznaje za konieczne zapoznanie się z dokumentami i informacjami o których mowa w ust. 8;
  - 3) wystąpi do NSH ZHP z wnioskiem o dokonanie wykładni Statutu ZHP.Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania przysługuje stronom zażalenie.
12. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który powinien zawierać zwięzłe podanie jej przebiegu, stanowisk i wyjaśnień stron, zeznań świadków, wyjaśnień biegłych, wnioski i inne oświadczenia stron oraz postanowienia sądu. Protokół sporządza i podpisuje protokolant, którym może być członek zespołu orzekającego wyznaczony przez przewodniczącego zespołu, albo członek sądu lub członek sądu niższego stopnia, dotychczas nie orzekający w sprawie i nie będący członkiem zespołu orzekającego, wyznaczony przez przewodniczącego sądu. Protokół podpisuje także przewodniczący zespołu.
13. Z przebiegu rozprawy można sporządzić nagranie na nośniku cyfrowym, który dołącza się do akt. Taki zapis nie zastępuje protokołu.

§ 38

1. Podczas rozprawy sąd zapewnia stronom możliwość składania wyjaśnień, oświadczeń i wniosków, zadawania pytań oraz wypowiedzania się co do wniosków pozostałych stron i zebranych w sprawie dowodów.
2. W części wstępnej rozprawy, po sprawdzeniu przez sąd obecności uczestników, strona będąca wnioskodawcą zwięźle przedstawia swój wniosek. W razie nieobecności tej strony wniosek jest przedstawiany przez sąd. Pozostałe strony postępowania mogą wygłosić oświadczenia odnoszące się do istoty wniosku.
3. W części zasadniczej rozprawy przeprowadza się postępowanie dowodowe, które obejmuje:
  - 1) zadawanie pytań przez sąd i strony pozostałym stronom postępowania oraz udzielanie przez nie odpowiedzi i wyjaśnień;
  - 2) przesłuchanie świadków i biegłych – podczas nieobecności pozostałych świadków i biegłych;
  - 3) badanie dokumentów i innych materiałów dowodowych przedłożonych sądowi lub pozyskanych przez sąd;
  - 4) wykonywanie innych czynności mających na celu rzetelne ustalenie stanu faktycznego przez sąd.
4. Sąd może przesłuchiwać świadka lub biegłego z wykorzystaniem środków transmisji dźwięku i obrazu, na zasadach określonych w § 20. Przesłuchanie świadka lub biegłego jedynie z wykorzystaniem środków transmisji dźwięku jest możliwe tylko, gdy podczas składania wyjaśnień towarzyszy mu przedstawiciel sądu harcerskiego z terenu, na którym świadek lub biegły przebywa.
5. W części końcowej rozprawy sąd udziela głosu kolejno:
  - 1) wnioskodawcy, obrońcy i osobie obwinionej – w przypadku wniosku o ukaranie;
  - 2) władzy wydającej decyzję, obrońcy i wnioskodawcy – w przypadku odwołania od decyzji o ukaraniu;
  - 3) władzy wydającej decyzję i wnioskodawcy – w przypadku odwołania od pozostałych decyzji.
6. Po wysłuchaniu głosów stron w części końcowej sąd zamyka rozprawę. Jeżeli po zamknięciu rozprawy pojawi się potrzeba uzupełnienia materiału dowodowego, sąd otwiera rozprawę i uzupełnia postępowanie dowodowe.
7. Nieobecność świadka lub biegłego na rozprawie oraz niemożność przesłuchania w trybie określonym w ust. 4 nie stanowi przeszkody w zamknięciu rozprawy, chyba że sąd uzna że przesłuchanie jest konieczne a okoliczności sprawy pozwalają oczekiwać, że takie przesłuchanie będzie możliwe w terminie pozwalającym na zakończenie postępowania bez zbędnej zwłoki.
8. Na każdym etapie postępowania sąd może zaproponować stronom:
  - 1) przekształcenie postępowania dyscyplinarnego w postępowanie ugodowe, jeżeli uzna że podłożem wniosku jest spór pomiędzy wnioskodawcą i obwinionym;

- 2) zakończenie postępowania odwoławczego przed wydaniem przez sąd orzeczenia, poprzez zmianę zaskarżonej decyzji albo wycofanie wniosku.
9. Jeżeli strony wyrażą zgodę na propozycję, o której mowa w ust. 8 pkt 1, sąd zawiesza postępowanie na określony czas, nie dłuższy niż 30 dni, a przewodniczący zespołu orzekającego przejmuje zadania określone w niniejszym Regulaminie dla członka sądu wyznaczonego do prowadzenia postępowania ugodowego i niezwłocznie lub w terminie uzgodnionym ze stronami zwołuje posiedzenie sądu do prowadzenia tego postępowania.
10. Jeżeli strona wyrazi zgodę na propozycję, o której mowa w ust. 8 pkt 2, sąd zawiesza postępowanie do czasu wykonania przez stronę przyjętego zobowiązania, jednakże na okres nie dłuższy niż 30 dni.

§ 39

1. Po zamknięciu rozprawy zespół orzekający przystępuje niezwłocznie do narady i ustalenia treści orzeczenia.
2. Zespół odrębnie rozstrzyga w sprawie winy osoby obwinionej i w sprawie wymiaru kary.
3. Obrady zespołu orzekającego są tajne i nie są protokołowane.
4. Rozstrzygnięcia zespołu orzekającego zapadają w drodze konsensusu, a dopiero gdy to nie jest możliwe – poprzez głosowanie.
5. Podczas głosowania:
  - 1) członek zespołu orzekającego nie może wstrzymać się od głosu;
  - 2) przewodniczący zespołu orzekającego głosuje jako ostatni;
  - 3) członek zespołu, którego głos był w mniejszości może złożyć na piśmie, w terminie 7 dni od głosowania, zdanie odrębne wraz z uzasadnieniem, które dołącza się do akt sprawy a jeśli strona złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia – przekazuje stronom wraz z tym uzasadnieniem.

§ 40

1. W postępowaniu w sprawie wniosku o ukaranie:
  - 1) nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego;
  - 2) przy wymierzaniu kary bierze się pod uwagę stopień winy, społeczną szkodliwość i wychowawcze skutki przewinienia oraz zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu przewinienia a także efekty wychowawcze, jakie mogą zostać uzyskane poprzez wymierzenie określonej kary;
  - 3) wymierza się jedną karę za wszystkie przewinienia łącznie, jeżeli obwiniony dopuścił się kilku przewinień.
2. W przypadku gdy o ten sam czyn toczy się przeciwko obwinionemu postępowanie karne lub karnoskarbowe, sąd harcowski może wydać postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego przed tym sądem do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego lub karnoskarbowego, jeżeli wynik tego postępowania może mieć istotny wpływ na wynik postępowania dyscyplinarnego. W takim wypadku termin

określony w § 28 ust. 2 zawiesza się do czasu zakończenia postępowania karnego lub karnoskarbowego. Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania przysługuje stronom zażalenie.

3. W przypadku wystąpienia nowych okoliczności w sprawie sąd może, na wniosek strony lub z własnej inicjatywy, uchylić postanowienie, o którym mowa w ust. 2, i wznowić postępowanie. Na postanowienie o uchyleniu postanowienia, o którym mowa w ust. 2, przysługuje stronom zażalenie.
4. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli:
  - 1) zająd okoliczności określone w § 29 ust. 5, ujawnione w toku postępowania;
  - 2) strony zawarły ugodę.
5. Sąd wydając orzeczenie:
  - 1) uznaje obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części i wymierza karę;
  - 2) uznaje obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części, lecz odstępuje od wymierzenia kary;
  - 3) uniewinnia obwinionego.
6. Sąd, wydając orzeczenie, może:
  - 1) wstrzymać wykonanie decyzji o zawieszeniu obwinionego w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP w przypadku o którym mowa w ust. 5 pkt 1 gdy została orzeczona kara upomnienia albo nagany oraz w przypadkach, o których mowa w ust. 5 pkt 2-3;
  - 2) zakazać obwinionemu wykonywania obowiązków oraz korzystania z praw członka ZHP - w przypadkach, o których mowa w ust. 5 pkt 1, gdy została orzeczona kara pozbawienia praw członkowskich, w tym zakaz pełnienia określonych funkcji albo kara wykluczenia z ZHP- do czasu uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 41

1. W postępowaniu w sprawie odwołania od decyzji o ukaraniu:
  - 1) nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść ukaranego wnioskodawcy;
  - 2) w przypadku uznania winy osoby ukaranej, przy ocenie wymiaru kary, bierze się pod uwagę stopień winy, społeczną szkodliwość i wychowawcze skutki przewinienia oraz zachowanie się obwinionego przed i po pełnieniu przewinienia.
2. Sąd harcowski wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli zająd okoliczności określone w § 29 ust. 5, ujawnione w toku postępowania.
3. Sąd wydając orzeczenie:
  - 1) uznaje wnioskodawcę za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części i utrzymuje wymierzoną karę;
  - 2) uznaje wnioskodawcę za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części i zmniejsza wymiar wymierzonej kary;

- 3) uznaje wnioskodawcę za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia w całości lub w części, lecz odstępuje od wymierzenia kary, uchylając w tym zakresie zaskarżoną decyzję;
- 4) uniewinnia wnioskodawcę, uchylając zaskarżoną decyzję;
- 5) uchyla zaskarżoną decyzję bez orzekania o winie.

§ 42

1. W postępowaniu w sprawie odwołania od decyzji o:
  - 1) zawieszeniu instruktora lub członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską w prawach członka ZHP;
  - 2) zaliczenia służby instruktorskiej;
  - 3) skreślenia z listy członków ZHPnie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść członka ZHP, którego ta decyzja dotyczy.
2. Sąd harcowski wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli:
  - 1) znajdą okoliczności określone w § 29 ust. 5, ujawnione w toku postępowania;
  - 2) strona wykonała zobowiązanie, o którym mowa w § 38 ust. 10.
3. Sąd wydając orzeczenie:
  - 1) utrzymuje zaskarżoną decyzję;
  - 2) uchyla zaskarżoną decyzję.

§ 43

1. Orzeczenie jest sporządzane na piśmie i zawiera:
  - 1) określenie sądu harcowskiego oraz stopnie instruktorskie, imiona i nazwiska członków zespołu orzekającego ze wskazaniem przewodniczącego i protokolanta;
  - 2) datę lub daty rozpatrzenia sprawy na rozprawach i datę wydania orzeczenia;
  - 3) określenie wnioskodawcy - nazwę władzy albo stopień instruktorski, imię i nazwisko oraz funkcję wnioskodawcy;
  - 4) przytoczenie istoty wniosku – w przypadku wniosku o ukaranie także wskazanie obwinionego (stopień instruktorski, imię i nazwisko, funkcja) a w przypadku odwołania od decyzji komendanta hufca, chorągwi albo Naczelnika ZHP – wskazanie władzy wydającej zaskarżaną decyzję, jej daty oraz innych cech identyfikujących;
  - 5) rozstrzygnięcie sądu, w tym, w przypadku postępowania w sprawie wniosku o ukaranie albo odwołania od decyzji o ukaraniu, rozstrzygnięcie w sprawie winy, a w przypadku jej uznania także wskazanie naruszonych przepisów lub zasad oraz rozstrzygnięcie w sprawie kary;
  - 6) podpisy członków zespołu orzekającego.
2. Przewodniczący zespołu orzekającego ogłasza stronom orzeczenie bezpośrednio po podjęciu rozstrzygnięcia, podając także motywy uzasadnienia oraz poucza strony o możliwości i terminie zgłoszenia wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia oraz, jeżeli jest to dopuszczalne, o trybie i terminie wniesienia odwołania.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach ogłoszenie orzeczenia może być odroczone do 14 dni od dnia zamknięcia rozprawy, przy czym termin, forma i miejsce ogłoszenia powinny być podane na rozprawie.
4. Orzeczenie wręcza się stronom niezwłocznie po jego ogłoszeniu lub wysyła nie później niż w terminie 7 dni od daty jego ogłoszenia.

§ 44

1. Pisemne uzasadnienie orzeczenia sporządza się na wniosek strony wniesiony w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 7 dni od daty ogłoszenia lub otrzymania orzeczenia. Wniosek taki można zgłosić także bezpośrednio po wysłuchaniu orzeczenia.
2. Uzasadnienie sporządza i podpisuje przewodniczący zespołu orzekającego, a jeżeli zgłosił on zdanie odrębne, uzasadnienie sporządza i podpisuje wskazany przez niego inny członek zespołu orzekającego.
3. Uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać:
  - 1) opis ustalonego stanu faktycznego;
  - 2) wskazanie, jakie zarzuty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich dowodach się oparł i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
  - 3) przytoczenie przepisów i okoliczności, które sąd miał na względzie przy rozstrzygnięciu sprawy.
4. Uzasadnienie orzeczenia wysyła się stronom w terminie 14 dni od daty otrzymania wniosku o jego sporządzenie.

Rozdział 5 ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ

§ 45

1. Stronom przysługuje odwołanie wyłącznie od orzeczenia w postępowaniu dyscyplinarnym (w sprawie wniosku o ukaranie).
2. W odwołaniu strona może zaskarżyć całe orzeczenie lub jego część.
3. Odwołanie wnosi się w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 14 dni od daty doręczenia orzeczenia, a jeżeli strona zażądała uzasadnienia – w terminie 14 dni od daty doręczenia uzasadnienia.
4. Odwołanie wnosi się do sądu odwoławczego za pośrednictwem sądu który wydał orzeczenie.
5. Odwołanie powinno zostać sporządzone zgodnie z zasadami określonymi w § 26 ust. 1 i 2 a ponadto zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, zwięzłe przedstawienie zarzutów oraz wnioski. Pełnomocnictwo do reprezentowania strony w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji zachowuje ważność także w postępowaniu przed sądem odwoławczym, o ile nie jest to sprzeczne z treścią tego pełnomocnictwa.
6. Odwołanie składa się w formie papierowej lub w formie elektronicznej z adresu mailowego w domenie ZHP lub innego adresu właściwego do prowadzenia

korespondencji z sądem harcerskim w ramach postępowania w pierwszej instancji. Wniosek składany w formie elektronicznej, po jego podpisaniu, sporządza się w formacie pdf jako załącznik do wiadomości.

§ 46

1. Przewodniczący sądu harcerskiego, który wydał zaskarżone orzeczenie, po stwierdzeniu, że odwołanie zostało wniesione we właściwym terminie, przekazuje niezwłocznie akta sprawy sądowi odwoławczemu, o czym zawiadamia strony.
2. Przewodniczący sądu harcerskiego, który wydał zaskarżone orzeczenie, wydaje postanowienie o odmowie przyjęcia odwołania, jeżeli zostało wniesione po upływie terminu lub przez osobę nieuprawnioną. Na wydane postanowienie przysługuje zażalenie.
3. Przewodniczący sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, może, na wniosek strony, przywrócić termin do wniesienia odwołania, jeżeli zwłoka jest usprawiedliwiona i nie została zawiniona przez osobę składającą odwołanie.

§ 47

1. Przewodniczący sądu odwoławczego dokonuje oceny zgodności wniesionego odwołania z przepisami niniejszego regulaminu i w terminie 21 dni od daty otrzymania odwołania wraz z aktami sprawy wydaje postanowienie o:
  - 1) wszczęciu postępowania;
  - 2) odmowie wszczęcia postępowania.
2. Stronie wnoszącej odwołanie przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.
3. W przypadku wydania postanowienia o wszczęciu postępowania przewodniczący sądu wydaje zarządzenie o wyznaczeniu zespołu orzekającego, w tym jego przewodniczącego. Członkiem zespołu nie może być członek sądu, który już orzekał w tej sprawie, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Członek zespołu orzekającego, który uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez sąd pierwszej instancji może być ponownie powołany w skład zespołu orzekającego, rozpatrującego odwołanie od ponownego orzeczenia sądu pierwszej instancji.
5. Przepisy § 32 ust. 2-7 oraz § 33 stosuje się odpowiednio.

§ 48

1. Termin i miejsce rozprawy, podczas której sąd rozpatruje odwołanie od orzeczenia wyznacza przewodniczący zespołu orzekającego,
2. Przepisy § 37 ust. 2 i 4-13 stosuje się odpowiednio.

3. Podczas rozprawy sąd zapewnia stronom możliwość składania wyjaśnień, oświadczeń i wniosków, zadawania pytań oraz wypowiedzania się co do wniosków pozostałych stron i zebranych w sprawie dowodów.
4. Jeżeli odwołanie wniosły obie strony, jako pierwsza głos zabiera zawsze strona, która składała wniosek o ukaranie.
5. W części wstępnej rozprawy, po sprawdzeniu przez sąd obecności uczestników, przewodniczący lub inny członek zespołu orzekającego przedstawia przebieg dotychczasowego postępowania i treść zaskarżonego orzeczenia oraz przytoczone w odwołaniu zarzuty i wnioski.
6. W części zasadniczej rozprawy:
  - 1) strona przedstawia wniesione przez siebie odwołanie a w razie nieobecności tej strony odwołanie jest przedstawiane przez sąd;
  - 2) druga strona postępowania może przedstawić oświadczenie odnoszące się do istoty odwołania;
  - 3) sąd może także przeprowadzić uzupełniające postępowanie dowodowe na zasadach przewidzianych w niniejszym Regulaminie dla postępowania prowadzonego przez sąd pierwszej instancji.
7. W części końcowej rozprawy sąd udziela głosu kolejno stronie wnoszącej odwołanie, obrońcy i drugiej stronie postępowania.
8. Po wysłuchaniu głosów stron w części końcowej sąd zamyka rozprawę.
9. Przepisy § 39, § 40 i § 43 stosuje się odpowiednio.

§ 49

1. Po rozpatrzeniu odwołania sąd odwoławczy wydaje orzeczenie, w którym:
  - 1) utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;
  - 2) zmienia zaskarżone orzeczenie, stosując odpowiednio przepisy § 40 ust. 5;
  - 3) uchyla zaskarżone orzeczenie i postanawia o umorzeniu postępowania;
  - 4) uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez sąd pierwszej instancji, udzielając temu sądowi niezbędnych wytycznych.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 przewodniczący sądu pierwszej instancji wyznacza zespół orzekający, jednakże w jego skład nie mogą być wyznaczeni członkowie sądu, którzy już orzekali w tej sprawie.

§ 50

Po zakończeniu postępowania akta sprawy są niezwłocznie przekazywane do sądu pierwszej instancji.

Rozdział 6

PRZEPISY SZCZEGÓLNE

§ 51

1. Prawomocne orzeczenie sądu harcerskiego podlega niezwłocznemu wykonaniu.
2. Jeżeli została orzeczona kara wykluczenia z ZHP, członkostwo w ZHP wygasa z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.
3. Jeżeli orzeczenie kary pozbawienia części lub całości praw członkowskich, w tym zakazu pełnienia określonych funkcji, obejmuje zakaz pełnienia funkcji we władzach ZHP, mandat członka władzy wygasa z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.
4. Decyzja o zawieszeniu obwinionego w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP wygasa z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o którym mowa w § 29 ust. 1 pkt 3, orzeczenia sądu harcerskiego lub postanowienia, o którym mowa w § 40 ust. 4.
5. Przewodniczący właściwego sądu przesyła orzeczenie o wymierzeniu kary niezwłocznie po jego uprawomocnieniu się komendantowi hufca, komendantowi chorągwi lub Naczelnikowi ZHP – właściwym dla przydziału służbowego osoby ukaranej w momencie popełnienia zarzucanego przewinienia oraz w momencie uprawomocnienia się orzeczenia. Orzeczenie o wymierzeniu kary wykluczenia z ZHP jest zawsze przesyłane do Naczelnika ZHP oraz do NSH ZHP.
6. Orzeczenie o wymierzeniu kary wykonuje komendant albo Naczelnik ZHP właściwy ze względu na przydział służbowy osoby ukaranej w momencie uprawomocnienia się orzeczenia. W szczególności właściwy komendant lub Naczelnik ZHP:
  - 1) dołącza orzeczenie do jej dokumentacji osobowej;
  - 2) niezwłocznie ogłasza informację o karze wymierzonej przez sąd w swoim rozkazie a w przypadku kary pozbawienia części lub całości praw członkowskich, w tym zakazu pełnienia określonych funkcji – zwalnia osobę ukaraną z pełnienia funkcji, których zakaz dotyczy.
7. W przypadku gdy obwiniony był zawieszony w prawach członka ZHP lub w pełnieniu określonych funkcji w ZHP a sąd orzekł o uznaniu obwinionego winnym i odstąpieniu od wymierzenia kary albo o uniewinnieniu obwinionego – przewodniczący właściwego sądu przesyła orzeczenie niezwłocznie po jego uprawomocnieniu się komendantowi albo Naczelnikowi ZHP, który wydał decyzję o tym zawieszeniu. Orzeczenie takie podlega ogłoszeniu w rozkazie tego komendanta albo Naczelnika ZHP.
8. Zespół orzekający wydając orzeczenie może nałożyć obowiązek ogłoszenia orzeczenia także w rozkazie innego komendanta lub Naczelnika ZHP niż określony w ust. 6, jeżeli uzna, że jest to zasadne z uwagi na rodzaj i miejsce pełnionej przez ukaranego funkcji. W takiej sytuacji przepisy ust. 5 i 11 stosuje się odpowiednio.
9. Kara wykluczenia z ZHP zawsze podlega ogłoszeniu w rozkazie Naczelnika ZHP. Informacja o wykluczeniu zawiera imię i nazwisko, stopień oraz przydział służbowy osoby wykluczonej z ZHP.

10. W przypadku uchylecia przez sąd lub wygaśnięcia w wyniku postępowania przed sądem decyzji komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP, która została ogłoszona w rozkazie, niezwłocznie wydawany jest nowy rozkaz zawierający informację o orzeczeniu sądu a w razie potrzeby także zmienioną decyzję właściwego komendanta hufca, komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP.
11. Właściwy komendant lub Naczelnik ZHP, po wykonaniu kary, o którym mowa w ust. 6 i 9 albo po wydaniu rozkazu, o którym mowa w ust. 10, niezwłocznie informuje o tym sąd, który przesłał orzeczenie. Do informacji dołącza się kopię lub wyciąg z odpowiedniego rozkazu. Właściwy sąd dołącza otrzymane dokumenty do akt sprawy.

§ 52

1. Komendant albo Naczelnik ZHP właściwy ze względu na przydział służbowy osoby ukaranej, która w dniu uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary nie jest już członkiem ZHP, niezwłocznie ogłasza informację o karze wymierzonej przez sąd w swoim rozkazie.
2. Właściwość komendanta albo Naczelnika ZHP w przypadkach, o których mowa w ust. 1 ustala się na podstawie przydziału służbowego osoby ukaranej w dniu popełnienia zarzucanego przewinienia, a w przypadku gdy przewinienie popełniano przez okres dłuższy niż jeden dzień – w pierwszym dniu tego okresu.
3. Wykonanie kary upomnienia, nagany lub pozbawienia praw członkowskich osobie, o której mowa w ust. 1, rozpoczyna się pierwszego dnia po ewentualnym ponownym nabyciu przez tę osobę członkostwa w ZHP.

§ 53

1. Kara upomnienia albo nagany ulega zatarciu po upływie 2 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu a w przypadku o którym mowa w § 52 ust. 1 – po upływie 4 lat.
2. Kara pozbawienia praw członkowskich ulega zatarciu po upływie 4 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu a w przypadku o którym mowa w § 52 ust. 1 – po upływie 8 lat.
3. Zatarcie kary oznacza że informacja o ukaraniu zostaje usunięta z dokumentacji osobowej osoby ukaranej i nikt w żadnych okolicznościach nie może powoływać się na fakt wymierzenia tej kary.
4. Osobie, której wymierzono karę wykluczenia z ZHP, przysługuje prawo ponownego ubiegania się o członkostwo w ZHP po okresie co najmniej 4 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu, także w przypadku, o którym mowa w § 52 ust. 1.

§ 54

1. Postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem może zostać wznowione, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe, istotne fakty lub dowody nie znane przed zakończeniem postępowania a kara nie uległa zatarciu.
2. Wniosek o wznowienie postępowania może wnieść strona postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem w ciągu 30 dni od chwili uzyskania wiadomości o przyczynie uzasadniającej wznowienie.
3. Przewodniczący sądu harcerek wydaje postanowienie o wznowieniu lub o odmowie wznowienia postępowania. Na postanowienie przysługuje zażalenie.
4. Sądem pierwszej instancji, właściwym do przeprowadzenia wznowionego postępowania jest sąd, który rozpatrywał tę sprawę jako sąd pierwszej instancji.

§ 55

W zakresie nieuregulowanym w niniejszym Regulaminie zespół orzekający prowadzi postępowanie według zasad jakie uzna za właściwy, kierując się normami określonymi w § 2 ust. 3 i zasadami, o których mowa w § 11 ust. 1.

Rozdział 7

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE WNIOSKÓW O WYDANIE WYKŁADNI STATUTU ZHP

§ 56

1. Uchwały w sprawie wykładni Statutu ZHP są podejmowane przez NSH ZHP na wniosek władzy ZHP, zespołu orzekającego sądu harcerek lub grupy co najmniej 5 instruktorów ZHP, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W terminie 6 miesięcy od uchwalenia zmian w Statucie ZHP NSH ZHP dokonuje przeglądu wykładni Statutu ZHP i w razie konieczności podejmuje uchwały mające na celu dostosowanie ich treści do zmian dokonanych w Statucie ZHP.
3. Wniosek o dokonanie wykładni Statutu ZHP musi zawierać:
  - 1) oznaczenie wnioskodawcy według zasad określonych w § 26 ust. 1 i 2;
  - 2) wskazanie przepisu Statutu ZHP, którego wniosek dotyczy;
  - 3) pytanie lub opis wątpliwości związanych ze stosowaniem wskazanego przepisu Statutu ZHP oraz ewentualny opis stanu faktycznego, będącego podstawą do złożenia wniosku;
  - 4) podpis osoby reprezentującej władzę ZHP według zasad określonych w § 26 ust. 2 pkt 3 lub podpisy wnioskodawców.

§ 57

1. Po otrzymaniu wniosku w sprawie wykładni Statutu ZHP Przewodniczący NSH ZHP sprawdza, czy wniosek spełnia wymogi formalne określone w niniejszym Regulaminie

oraz bada, czy stosowanie przepisu Statutu, którego dotyczy wniosek, może budzić wątpliwości a w konsekwencji, czy przepis ten wymaga wykładni. Dokonując tej oceny Przewodniczący NSH ZHP może konsultować się z członkami NSH ZHP.

2. W przypadku stwierdzenia, że złożony wniosek, spełniający wymagania formalne, nie wymaga wykładni Statutu ZHP, Przewodniczący NSH ZHP udziela, w uzgodnieniu z członkami NSH ZHP i po akceptacji większości z nich, wyjaśnień, informując wnioskodawcę o właściwym sposobie stosowania wskazanego przepisu lub rozwiązania opisanego problemu albo o innych powodach, dla których NSH ZHP nie może podejmować uchwały w sprawie tego wniosku.
3. W przypadku stwierdzenia, że wniosek może wymagać wykładni, lecz zawiera braki formalne, uniemożliwiające rozpatrzenie wniosku, Przewodniczący NSH ZHP informuje o nich wnioskodawcę.
4. Przewodniczący NSH ZHP informuje członków sądu o działaniach, o których mowa w ust. 2 i 3 w drodze korespondencji elektronicznej lub podczas najbliższego posiedzenia NSH ZHP.
5. Wnioskodawca, po otrzymaniu informacji Przewodniczącego NSH ZHP, o której mowa w ust. 3, może zgłosić zastrzeżenia i zwrócić się do NSH ZHP o rozpatrzenie wniosku. Decyzja w sprawie ponownego wniosku jest podejmowana przez NSH ZHP nie później niż podczas najbliższego posiedzenia.
6. NSH ZHP może podać do publicznej wiadomości istotę informacji, o której mowa w ust. 2, jeżeli uzna, że zawiera ona wyjaśnienia, które mogą być przydatne w prawidłowym stosowaniu Statutu ZHP.

§ 58

1. W przypadku uznania, że wniosek o wydanie wykładni Statutu ZHP spełnia wymogi formalne a sprawa wymaga podjęcia uchwały w sprawie wykładni – Przewodniczący NSH ZHP przedkłada członkom NSH ZHP propozycję podjęcia prac nad uchwałą w sprawie wykładni Statutu ZHP. Prace zostają podjęte, jeżeli opowie się za tym ponad połowa członków NSH ZHP a jeżeli wniosek został przedstawiony podczas posiedzenia – ponad połowa obecnych członków NSH ZHP.
2. Jeżeli NSH ZHP zdecyduje o niepodejmowaniu prac nad uchwałą, Przewodniczący NSH ZHP udziela wnioskodawcy wyjaśnień, o których mowa w § 57 ust. 2 lub 3.
3. Prace NSH ZHP nad uchwałą w sprawie wykładni Statutu ZHP obejmują:
  - 1) wstępne uzgodnienie przez członków NSH ZHP rozstrzygnięcia merytorycznego;
  - 2) prace redakcyjne zmierzające od opracowania projektu uchwały, zawierającej sentencję określającą sposób, w jaki należy interpretować wskazane w uchwale przepisy Statutu ZHP oraz uzasadnienie, zawierające zwięzłe przedstawienie motywów, jakimi kierował się NSH ZHP przyjmując uchwałę;
  - 3) głosowanie nad projektem uchwały w sprawie wykładni Statutu ZHP.
4. Uchwała NSH ZHP w sprawie wykładni Statutu ZHP jest niezwłocznie publikowana w Internecie na stronie ZHP, w miejscu przewidzianym do publikacji takich uchwał.